

УДК 331.5.024.5

А. І. Капліна,

к. е. н., доцент кафедри менеджменту та інформаційних технологій,

ДВНЗ "Херсонський державний аграрний університет"

ORCID ID: 0000-0001-6714-797X

DOI: 10.32702/2306-6792.2020.19-20.47

МОЛОДІЖНЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО — ПЕРСПЕКТИВНИЙ ШАНС ДЛЯ МОЛОДІ

A. Kaplina,

PhD in Economics, Associate Professor of the Department of Management
and Information Technologies, Kherson State Agrarian University

YOUTH ENTREPRENEURSHIP IS A PROMISING CHANCE FOR YOUNG PEOPLE

У статті розглянуто проблеми важливості молодіжного підприємництва. Досліджується стан і особливості розвитку молодіжного підприємництва, етапи становлення, виявлено проблеми та визначено перспективи розвитку. Молодіжне підприємництво стає все більш і більш популярним сьогодні. Розвиток інтернет-технологій дає нам багато можливостей для розвитку бізнесу. Не важливо скільки Вам років — кожна людина має рівні шанси для досягнення своїх бізнес-ідей. Однак більшість не знає, як правильно просувати молодіжне підприємництво, тим більш, що за останні 20 років відбулася суттєва трансформація мислення та ставлення до цього молоді. Розвиток нашої країни, поліпшення соціально-економічного становища, відродження духовних та національних надбань українського народу можливе при залученні молоді на всіх гілках управління. Молодіжне підприємництво повинно бути в центрі уваги усіх прошарків влади, тому що саме воно формує середній клас бізнесу, забезпечує молодь робочими місцями, забезпечує стабільність та вирішує іншу безліч економічних задач.

The article examines the importance of youth entrepreneurship. However, most do not know how to promote it correctly, especially since over the past 20 years there has been a significant transformation of thinking and attitudes towards this youth. The development of our country, improvement of socio-economic situation, revival of spiritual and national domains of the Ukrainian people is possible when attracting young people to all branches of government. The state and peculiarities of youth entrepreneurship development, stages of formation, problems were identified and development prospects are identified. Youth entrepreneurship is becoming more and more popular today. The development of Internet technologies gives us many opportunities for business development. It does not matter how old you are — everyone has equal chances to achieve their business ideas. Youth entrepreneurship will help you improve your soft skills. You will be able to improve your communication skills that are essential for absolutely every success. In addition, you will learn how to organize your time, be creative, improve your self-discipline, etc. there are many youth entrepreneurship programs that can help you develop your skills. Risepreneur's youth entrepreneurship program is definitely one of them. What problems do young people face when creating their own business: lack of necessary knowledge; low rates of youth entrepreneurship development; low level of innovation component; quality of education; economic and political conditions; shortcomings of the tax system; start-up resource, etc. Youth entrepreneurship can change lives completely. Young people will be able to make their own decisions, organize their own time and be financially independent of their parents. This is another thing that can be learned through the youth entrepreneurship program Risepreneur. Analysis of thematic literature shows that scientists do not have a single definition for youth entrepreneurship. However, it can be described with confidence as a type of economic activity of young people aimed at achieving economic interests, unleashing creativity and self-realization of young people. Youth entrepreneurship should be the focus of all segments of government, because it forms the middle class of business, provides young people with jobs, provides stability and solves other many economic problems.

Ключові слова: молодіжне підприємництво, безробіття, власний бізнес, розумовий інтелект.

Key words: youth entrepreneurship, unemployment, own business, mental intelligence.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Важливість молодіжного підприємництва величезна. Однак більшість не знає, як правильно його просувати, тим більш, що за остан-

ні 20 років відбулася суттєва трансформація мислення та ставлення до цього молоді.

Молодіжне підприємництво стає все більш і більш популярним сьогодні. Розвиток інтер-

нет-технологій дає нам багато можливостей для розвитку бізнесу. Не важливо скільки Вам років — кожна людина має рівні шанси для досягнення своїх бізнес-ідей.

Чом молодіжне підприємництво важливе? Тому що формальна освіта не дозволяє розвивати наші навички та таланти у правильному векторі. Ми витрачаємо багато років на підвищення кваліфікації, яка не є цінною для досягнення нашого успіху. Після закінчення університету ми можемо стати тільки хорошими робітниками і не завжди гарними фахівцями.

Молодіжне підприємництво допоможе вам поліпшити свої м'які навички. Ви зможете поліпшити свої комунікативні навички, які мають важливе значення для абсолютно кожного успіху. Крім того, ви дізнаєтеся, як організувати свій час, бути творчим, поліпшити свою самодисципліну і т.д. Існує багато молодіжних програм підприємництва, які можуть допомогти вам розвивати свої навички. Молодіжна програма підприємництва *Risepreneur*, безумовно, одна з них. Люди в цій школі вважають, що кожен підліток повинен навчитися запускати свій власний бізнес з раннього віку. Саме тому вони надають їм необхідні знання, які допоможуть їм розвивати власні бізнес-ідеї і отримувати прибуток у майбутньому.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Існує безліч статей та програмних документів, що розглядають проблеми залучення молоді до підприємницької діяльності. Фундамент у вирішенні окремих проблем в рамках цього питання заклали такі науковці: Т. Збрицька, Ю. Щотова, А. Левченко, І. Думанська; теоретичні напрацювання у сфері розв'язання проблем зайнятості молоді здійснені представниками економічної науки, зокрема Е. Лібановою, А. Колотом, І. Демченко, М. Долішнім, В. Петюхом, О. Грішнвою [1, с. 196].

ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ

Тому ця публікація ставить за мету висвітлення значення молодіжного підприємництва не лише як засобу вирішення проблеми молодіжної зайнятості, а й як ресурсу модернізації та підвищення конкурентоспроможності національної економіки. Аналіз тематичної літератури показує, що єдиного визначення для молодіжного підприємництва вчені не мають. Проте з упевненістю можна охарактеризувати його як вид економічної активності молоді, спрямований на досягнення економічних інте-

ресів, розкриття творчого потенціалу та само-реалізацію молоді [2, с. 53].

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

За підрахунками соціологів, лише близько 8—10% молодих українців задіяні у підприємницькій діяльності. Така низька, порівняно з розвиненими економіками світу, цифра пов'язана передусім як з низькою ефективністю вітчизняного законодавства та відсутністю дієвих програми сприяння малому бізнесу (які є нормою в європейських країнах) [1, с. 198], так і з низьким рівнем ініціативи та розуміння бізнес-культури серед населення.

Розвиток нашої країни, поліпшення соціально-економічного становища, відродження духовних та національних надбань українського народу можливе при залученні молоді на всіх гілках управління. Законом України "Про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді в Україні" визначено відповідний вік громадян від 14 до 35 років.

Однак на сьогодні головною проблемою є молодіжне безробіття. 45% молоді України виїжджають за кордон через фінансову складову, тим самим держава втрачає так званий розумовий інтелект.

Державна служба статистики сьогодні наводить дані про 37% безробітних (саме у віці до 35 років). Така ситуація з року в рік буде погіршуватися, на це впливаю і ситуація навколо пандемії Covid 19, і відсутність дієвого законодавчого механізму, і відсутність першочерговості в працевлаштуванні. На порядку денному сьогодні має стати самозайнятість молоді і створення для цього усіх умов, не забуваючи використовувати передовий світовий досвід.

З якими проблемами стикається молодь створюючи власний бізнес: відсутність необхідних знань; низькі темпи розвитку молодіжного підприємництва; низький рівень інноваційної складової; якість освіти; економічні та політичні умови; недоліки податкової системи; стартовий ресурс тощо.

Молодіжне підприємництво може змінити життя повністю. Молоді люди зможуть приймати власні рішення, організовувати власний час і бути фінансово незалежними від своїх батьків. Це ще одна річ, яку можливо дізнатися завдяки молодіжній програмі підприємництва *Risepreneur*.

Вивчення нових речей повинно бути веселим і цікавим. Проте ви знаєте багато студентів, які скаржаться на те, як вони недолюблюють за-

няття в університеті. Саме тут, зростає важливість молодіжного підприємництва Скільки людей ви знаєте, що люблять свою роботу? Напевно, не так багато. Робити речі, які ми просто не любимо завжди призводить до невдоволення і демотивації. Білл Гейтс і Стів Джобс є чудовим прикладом цього. Їх життєві історії показують нам справжнє значення молодіжного підприємництва. Вони не хотіли обмежувати свою освіту тільки на уроках коледжу. Через деякий час вони покинули коледж, тому що вони зрозуміли, що він не має якісної програми молодіжного підприємництва.

Робити те, що ви любите, нести відповідальність за прийняті рішення, ризикувати — все це сприяє досягненню вашої мети. Саме тому молодіжне підприємництво рекомендується для кожної молодої людини.

Закордонний досвід свідчить про те, що завдяки розвитку молодіжного підприємництва підвищується рівень зайнятості населення, зокрема молоді, створюються робочі місця, покращується добробут населення та держави загалом.

Глобальною проблемою сьогодення є не визнання талантів і здібностей людини. Багато молоді по всьому світу думають, що вони необдаровані. Ви часто можете чути, що про них кажуть: "Це середня людина". Майте на увазі, що кожна людина в цьому світі має принаймні один талант. Отже, якщо ви "середня людина", то ви безумовно талановиті.

Коли ви досягнете своєї першої мети, як молодий підприємець, ви, нарешті, зможете поважати себе. Ви будете мати можливість побачити, що ви здатні досягти всього, про що ви мріяли.

Розпочати свій власний бізнес, безумовно, має бути однією з ваших цілей. Це дійсно не має значення, якщо вам 13 або 18 років. Успіх не прийде за ніч. Перше, що ви повинні зробити, це, безумовно, покращити свої знання і навички. Освіта це те, що вам потрібно буде поліпшувати на щоденній основі. Абсолютно кожне слово, яке ви будете читати або чути, допоможе вам стати успішною людиною у вашій галузі бізнесу. Багато спікерів, які вже успішні лідери бізнесу із задоволенням діляться своїми знаннями зі студентами.

Також свою роль відіграє віддаленість системи освіти від умов бізнесу — студенти часто не в змозі отримати реальну практику діяльності за фахом або ведення бізнесу.

Тому, окрім вирішення юридичних питань, необхідне підвищення якості підприємницької освіти через оновлення навчальних програм та підручників, а також втілення принципу відповідальності бізнесу, що в свою чергу дасть можливість готувати більш кваліфіковані кадри, які матимуть реальний досвід роботи. Перспективною сферою за початкування власного бізнесу вважаємо галузі креативної економіки. Термін "креативна економіка" був вперше сформульований Джоном Хоукінсом в однойменній книзі у 2001 році, і означав передусім сукупність економічних систем, головною цінністю в яких були креативність та оригінальні інтелектуальні здобутки, а не традиційні ресурси на кшталт праці, землі та капіталу [3]. На думку Дж. Хоукінса, саме свобода і вільний ринок дають унікальну можливість перетворювати свої власні ідеї на товар чи послуги. У секторі креативних індустрій виділяють ряд груп: реклама; архітектура; художній та антикварний ринок; ремесла; дизайн; мода; виробництво кіно- та відеопродукції; програмування, в том числі створення розважальних та інтерактивних програм і комп'ютерних іграшок; музика; виконавчі мистецтва; видавнича справа; теле-, радіо- та Інтернет- трансляції [4]. Креативні індустрії визнаються та включаються в програмні документи ЄС протягом десяти років. На сьогодні креативна економіка — ширший сектор, який виходить за рамки традиційних мистецьких та культурних галузей та включає більшу кількість взаємопов'язаних видів діяльності та підгалузей — має потенціал, який визнається іншими міжнародними організаціями, як-от: Рада Європи, різні організації системи ООН, а також національними, регіональними та місцевими органами влади та установами у всьому світі [5, с. 9]. Частиною креативної економіки є інфраструктурні одиниці, так звані креативні хаби: коворкінги, майстерні, інкубатори, лабораторії та кластери. Підприємництво в креативній економіці передбачає перетворення інтелектуального ресурсу в "творчий продукт", покращує показники розвитку економіки, створює нові робочі місця. Ця галузь економіки є надзвичайно перспективною: у 2013 році на культурні та креативні індустрії припадало 3% світового ВВП, вони забезпечують 29,5 млн робочих місць у всьому світі. Європа є лідером у цьому секторі: згідно з показниками 2011 року, у ЄС частка основних креативних галузей у ВВП за

доданою вартістю склала 558 млрд євро — приблизно 4,4% від загального європейського ВВП, ці галузі забезпечують приблизно 8,3 млн повних робочих місць (або 3,8 % від загальної їх кількості у Європі) [5, с. 9]. Залучення української молоді до підприємництва у креативній економіці є вигідним не лише через значні темпи розвитку галузі, але й тому, що вона не потребує значних капіталовкладень та наявності великої кількості матеріальних ресурсів. Необхідні в першу чергу знання та нові ідеї. Наявність високоінтелектуальних та кваліфікованих фахівців в Україні, сприяння динамічному розвитку стартапів й інноваційних парків дозволить збільшити кількість робочих місць, які вважаються "креативними". Глобалізація сучасного життя, доступ до цифрових технологій та технологічні зміни, викликані Четвертою промисловою революцією поступово змінюють основні галузі економіки, систему освіти, соціальні стандарти життя. Ми можемо звернутися до досвіду Індії, яка всього за декілька років перетворилася з аграрно-орієнтованої країни з мільйонами неписьмених громадян в регіонального промислового лідера та провідного гравця на ринку програмного забезпечення [1, с. 199]. Досягти цих результатів їм вдалося завдяки співпраці з американськими ТНК (General Electric і Citibank), що спрямували замовлення до індійських спеціалістів (значною мірою через невисоку вартість їх праці, що давало корпораціям змогу зекономити до 60% фактичної вартості контракту) та державним програмам заохочення іноземних інвестицій в національну економіку (звільнення від мита, відміна податку на прибуток для фірм-експортерів) упродовж 1990—2019 рр.

ВИСНОВКИ З ПРОВЕДЕНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ

Таким чином, молодіжне підприємництво повинно бути в центрі уваги усіх шарків влади, тому що саме воно формує середній клас бізнесу, забезпечує молодь робочими місцями, забезпечує стабільність та вирішує іншу безліч економічних задач. Розвиток молодіжного підприємства неодмінно стане платформою для соціально-економічного розвитку регіонів та країни. Головна функція полягає в формуванні бізнес середовища, яке задовольняє та вирішує основні соціальні та економічні проблеми; слугує гарантом стабільності та демократичного розвитку.

Література:

1. Думанська І.Ю. Молодіжне інноваційне підприємництво як національна доктрина модернізації економіки. Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. 2013. № 4. Т. 2. С. 194—200.

2. Левченко А.О., Янішевська А.В. Молодіжне підприємництво — перспективний шанс для молодих спеціалістів. Наукові праці КНТУ. Економічні науки. 2009. № 15. С. 52—56. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npkntu_e_2009_15_10 (дата звернення 01.09.2020).

3. Острікова Т. Креативна економіка: що це таке та чому саме вона може врятувати Україну. URL: https://24tv.ua/kreativna_ekonomika_shho_tse_take_ta_chomu_same_vona_mozhe_vryatuvati_ukrayinu_n1024780 (дата звернення 01.09.2020).

4. Культурні індустрії в сучасному місті. URL: <http://www.creativecities.org.ua/uk/creativeindustries/texts/?newsid=22> (дата звернення 01.09.2020).

5. Кристіна Фарінья Розвиток культурних та креативних індустрій в Україні. URL: https://www.culturepartnership.eu/upload/editor/2017/Research/Creative%20Industries%20Report%20for%20Ukraine_UA.pdf (дата звернення 01.09.2020).

References:

1. Dumanska, I.Yu. (2013), "Youth innovation entrepreneurship as a national doctrine of modernization of the economy", Bulletin of Khmelnytsky National University. Economic sciences, vol. 4, no. 2, pp. 194—200.

2. Levchenko, A.O. and Janishevskaya, A.V. (2009), "Youth entrepreneurship is a promising chance for young professionals", Scientific works of KNTU. Economic sciences, vol. 15, pp. 52—56, available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npkntu_e_2009_15_10 (Accessed 01.09.2020).

3. Ostrikova, T. (2018), "Creative economy: what it is and why it can save Ukraine", available at: https://24tv.ua/kreativna_ekonomika_shho_tse_take_ta_chomu_same_vona_mozhe_vryatuvati_ukrayinu_n1024780 (Accessed 01.09.2020).

4. creativecities.org.ua (2020), "Cultural industries in the modern city", available at: <http://www.creativecities.org.ua/uk/creativeindustries/texts/?newsid=22> (Accessed 01.09.2020).

5. Farina, K. (2017), "Development of cultural and creative industries in Ukraine", available at: https://www.culturepartnership.eu/upload/editor/2017/Research/Creative%20Industries%20Report%20for%20Ukraine_UA.pdf (Accessed 01.09.2020).

Стаття надійшла до редакції 28.09.2020 р.